

Fagbladet

OFFICEREN

06 / DECEMBER 2022

FARVEL TIL
FORSVARSFORBEHDET
**FØRSTE MAND I
MASKINRUMMET**

**EU: DØRENE ER ÅBNET FOR INDSIGT OG INDFLYDELSE
HOD INSPICERER EFP OG NFP
BEKYMRENDE TAL I NORDISK OFFICERSUNDERSØGELSE
VOR MAND I PENTAGON**

INDHOLD

NR. 6/2022

Leder

Kort nyt

Krigen i Ukraine

- På den danske ambassade i Kyiv

Farvel til forsvarsforbeholdet

- Dørene er åbnet for dansk indsigt og indflydelse
- Første mand i maskinrummet

Året 2022

Bekymrende tal i stor nordisk officersundersøgelse

HOD inspicerer

I audiens hos forsvarsattachéen

– USA:

Vor mand i Pentagon

Verserende sager

Forsidefoto:

Erik Luntang

Bagsidefoto:

Stefan Weichert

SAGERNE SKAL LØSES HURTIGERE

Formand
Niels Tønning
niels@hod.dk

TID ER VED AT VÆRE VORES STØRSTE UDFORDRING.

Ikke tid til rådighed, hvor vi som Forsvaret heller ikke har ubegrænsede ressourcer, men tid til dialogen med Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS).

Det er desværre ikke sjældent, at medlemmer giver udtryk for harme eller forundring over, hvor lang tid sager kan tage. Og ja, vi er fuldstændig enige – nogle sager tager uacceptabel lang tid at få afgjort, men nogle gange er det desværre bestemt af de fagretlige spilleregler.

Arbejdsgiver har et tolkningsfortrin. Det vil sige, at arbejdsgiver – uanset om det giver mening ude i Forsvaret eller ej – kan følge sin egen tolkning af en aftale, cirkulære eller lov, indtil en faglig organisation ved en forhandling stiller krav om en ændret praksis.

Begge parter er efter de arbejdsretlige regler herefter forpligtet til at afsøge alle muligheder for en forhandlingsløsning. Parterne bliver derfor også ved forhandlingsbordet, indtil en af dem konkluderer, at det ikke er muligt at finde en forhandlingsløsning. Et godt eksempel herpå er den verserende uenighed mellem FPS og alle tre militære organisationer om arbejdstid under efter- og videreuddannelser, hvor organisationerne – i modsætning til FPS – i udgangspunktet finder, at disse kurser altid tæller arbejdstid.

Her har vi måske for længe troet, at en forhandlingsløsning var mulig, men det har vi måttet revurdere og har derfor trukket os fra forhandlin-

gerne. Modsat nåede vi i en sag om gavntjeneste for løjtnanter i praktik til enighed med FPS ved forhandling. Vi oplever dog nu samme fejltolkning for Flyvevåbnets løjtnanter, når de sendes i praktik i Hæren, så nu må forhandlingerne genoptages.

Hvis en uenighed vedrører en lokalaftale mellem HOD og FPS, kan vi derefter rejse sagen i det fagretlige system og få en voldgiftskendelse eller en dom i arbejds- eller tjenestemandssretten, men i det nævnte tilfælde om arbejdstid under uddannelse er arbejdstidscirkulæret en del af de centrale overenskomster, og derfor skal de militære organisationer få centralorganisationerne – i vores tilfælde Akademikerne – til at løfte sagen over for Medarbejder- og kompetencestyrelsen på et såkaldt fællesmøde. Hvis der heller ikke kan opnås enighed her, søges en retlig afgørelse. Og det er formentlig der, hvor vi om et års tid ender med arbejdstid under uddannelse. Tilsvarende har vi også mistet tålmodigheden med FPS i forhold til den meget langsomme implementering af overenskomstresultatet fra 2021 og har nu rejst sagen over for Akademikerne med påstand om overenskomstbrud, så vi kan få rettens syn på, hvor lang tid implementeringen må tage.

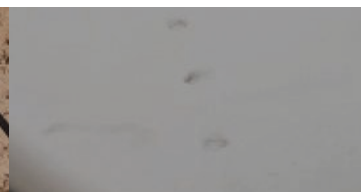
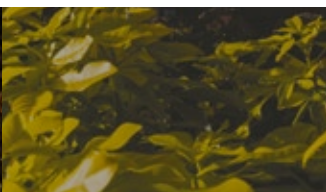
Og ja – så lang tid tager det desværre at få rejst og berammet en sag til retlig afgørelse.

Vi ser dog nogle gange, at det i tiden, fra sagen anlægges, til retssagen starter, lykkes at forlige sagen. Det så vi f.eks. i sagen om egentlig militærtjeneste under ophold i skydelejr, hvor parterne mødtes i et forlig hos kammeradvokaten, inden sagen startede ved retten.

Det er bare på ingen måde acceptabelt, at vi gang på gang tvinges til at føre sager for retten, for langt de fleste sager burde nemt og hurtigt kunne forliges i en forhandling. Nogen på arbejdsgiverside burde dels reagere på, at vi oftest har ret, når vi søger en retlig afgørelse, dels erkende, at disse tvister modarbejder alle bestræbelser på fastholdelse og genskabelse af Forsvaret som en attraktiv arbejdsplads. Forsvarskommandoen burde nok også oftere og mere aktivt bistå FPS med den nødvendige indsigt i militærfaglige forhold, så vi præsenteres for forslag, der også i det virkelige liv vil løse Forsvarets behov.

Indtil denne fornuft måtte indfinde sig på arbejdsgiverside, lukker vi nu langt tidligere et forhandlingsspor og insisterer herunder på ikke at mødes på et sagsbehandlerniveau, men alene med folk med reel forhandlingsvilje og kompetence til at indgå en aftale.

Det er bare på ingen måde acceptabelt, at vi gang på gang tvinges til at føre sager for retten, for langt de fleste sager burde nemt og hurtigt kunne forliges i en forhandling.

NY KONSULENT I HOD

DEN 1. OKTOBER kunne vi i HOD byde velkommen til en ny konsulent, orlogskaptajn Peter Sloth, 56 år.

Peter er operativ officer fra Søværnet og tidligere lokalafdelingsformand og tillidsrepræsentant. Han har arbejdet med HR på styrelsesniveau siden 2007 i blandt andet FPS og FE.

Peters arbejdsområder i HOD bliver: Vedtægter og lokalafdelingsforhold, tillidsrepræsentanter, flyttegodtgørelse, tjenestesrejser, udetillæg samt ferie og barsel.

Fra alle os
til alle jer

GLÆDELIG JUL!

HOD holder lukket fra
og med den
26. december til og
med den 30. december.

TAK FOR I ÅR.

TIMELØNSBEREGNING I FORBINDELSE MED DØGNAFTALE

REF.: AFTALE OM TILRETTELÆGGELSE OG HONORERING AF 24 TIMERS TJENESTE.

I forbindelse med honoreringen af tillægget, som er aftalt for 24 timers tjeneste ved Afvisningsberedskabet i Skrydstrup, havde en af HOD's tillidsrepræsentanter opdaget en fejl i beregningen af timelønnen.

HOD aftalte i 2017, at timelønnen for udbetaling af 9,2 timers tillægget i forbindelse med aftalen skulle beregnes i forhold til basisløn, faste tillæg samt militærtillæg/beredskabstillæg og pensionstilskrivningen.

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse har siden 2018 (start af aftalen) udbetalt tillæggene ved at beregne timelønnen som ved normal honorering af merarbejde – det betyder, at der mangler pension samt militærtillæg/beredskabstillæg i udbetalingen, som nu skal efterbetales.

FRS er nu i gang med at genberegne alle tillæg som er udbetalt til ansatte som har arbejdet jf. aftalen fra 2017, det vil sige ansatte, hvis arbejdsplads har tilladelse (via protokollat) til at anvende aftalen.

Steen Gøtsche

IAI's Heron TP

En pålidelig strategisk kapacitet

Our Experience. Your Winning Solution.

Covering broad areas over land and sea, IAI's Heron TP UAS fulfills the most challenging tasks under all weather conditions and extreme environments. Proven in over two million operational flight hours, equipped with advanced multi-sensory systems, mission autonomy, and remote ATOL capabilities, Heron TP provides a mature, multi-mission certifiable UAS platform addressing the unique European requirements.

www.iai.co.il • info.malat@iai.co.il

PÅ DEN DANSKE AMBASSADE I KYIV

Dagene op til den russiske invasion var hektiske.

Det fortæller kommandør Felix Ebbestad, der ikke i sin vildeste fantasi havde regnet med, at Rusland rent faktisk ville invadere Ukraine.

TEKST STEFAN WEICHERT FOTO STEFAN WEICHERT / OLE EGBERG MIKKELSEN

FELIX EBBESTAD, DER ER DANMARKS FORSVARSATTACHÉ I UKRAINE, afviste muligheden for en storstilet russisk invasion af Ukraine til det sidste. Det gav bare ikke mening, og han havde affærdiget det som en ny russisk trussel lignende scenariet året før. Han var på et hotelværelse i Lviv, da han blev vækket med nyheden om, at de russiske tropper havde krydset grænsen flere steder og blandt andet var på vej mod Kyiv.

- Jeg blev virkelig overrasket over, at Putin valgte at starte krigen og endda sende missiler over Kyiv Lufthavn og Hostomel. Jeg havde

ikke troet på, at nogen kunne gøre noget så gammeldags. Jeg havde en forhåbning om, at vi var forbi det punkt, hvor vi lavede erobningskrige på denne måde, siger Felix Ebbestad.

Felix Ebbestad og den resterende del af den danske ambassade, som ikke allerede var evakueret ud af landet, var flyttet til Lviv i Vestukraine nogle dage tidligere. Nu gjaldt det om at komme ud af landet, før russerne eventuelt ville sætte et angreb ind på Lviv. Der herskede en omfattende uklarhed den første dag, forklarer Felix Ebbestad. Der gik rygter om alt fra en russisk landgang ved Odesa og

til, at russerne ville angribe nær den polske grænse.

- Jeg var overrasket over, at nogen ville gøre noget så åbenlyst skævt. Jeg ved godt, at man opfatter verden forskelligt i Rusland og i Vesten, men alligevel... Russerne siger nok, at det her er helt naturligt, siger Felix Ebbestad, der tilføjer, at de ukrainske efterretninger før invasionens start var sparsomme, og at myndighederne holdt fast i, at intet ville ske - også for at holde fast i muligheden for en forhandlingsløsning.

Der var ellers tegn på, at noget var i gære. Russerne havde samlet en stor

Felix Ebbestad havde slet ikke regnet med, at Rusland ville invadere landet. Det gav bare ikke nogen mening. På trods af faren for angreb mod hovedstaden Kyiv fortsætter Felix Ebbestad med sit arbejde i byen.

hær nær den ukrainske grænse, og retorikken fra den russiske præsident blev hårdere, som datoen for invasionen nærmede sig. USA havde også advaret om faren for et snarligt angreb.

Turen ud af Ukraine

Felix Ebbestad er uddannet søofficer og har en lang karriere bag sig, der blandt andet har bragt ham til Afghanistan. Han har også været chef på et inspektionsskib ved Grønland og var i en periode ubådschef - første gang som 29-årig. I 2019 flyttede han med familien til Ukraine, hvor han

har ledet Danmarks bidrag til Canada og Storbritanniens opkvalificering af ukrainske soldater til NATO-standarder. Det arbejde har stået på i årevis.

Det hele stoppede brat den 24. februar, hvor Felix Ebbestad og de tilbageværende folk fra den danske ambassade krydsede grænsen til Polen i al hast. Før de tog afsted, kunne Felix Ebbestad se fra sit hotelværelse, hvordan der var 200 meter lange køer til bankerne, og hvordan folk hamstrede i supermarkederne. Der var en panisk stemning.

- Der blev af sikkerhedsfolkene og ambassadøren taget en beslutning

om, at vi skulle ud. Tanken var, at hvis vi ikke kører nu, så stranded vi her, forklarer Felix Ebbestad, der påpeger, at han havde det okay med at forlade Ukraine, mens det var langt hårdere for de ukrainske ansatte, som for de flestes vedkommende skulle rykke al deres familie med og sige farvel til deres hjemland.

På vejen ud af Ukraine var der også lange køer ved benzinstationerne. Kort efter tog Felix Ebbestad på en kort ferie for at koble af og finde ud af, hvad der nu skulle ske. Derefter endte det med, at ambassaden oprettede et administrativt støttepunkt →

- Jeg blev virkelig overrasket over, at Putin valgte at starte krigen og endda sende missiler over Kyiv Lufthavn og Hostomel. Jeg havde ikke troet på, at nogen kunne gøre noget så gammeldags. Jeg havde en forhåbning om, at vi var forbi det punkt, hvor vi lavede erobningskrige på denne måde.

Felix Ebbestad

i Rzeszow, Polen, som havde udviklet sig til at være et hovedsæde for en stor del af de udenlandske ambassader og organisationer. Der var det muligt at fortsætte meget af arbejdet.

- Vi kunne hjælpe med at dele viden om situationen i Ukraine, som vi kunne sende hjem til de danske myndigheder. Derudover kunne jeg bidrage med militærfaglige vurderinger til ambassadøren og i den udstrækning, som det var muligt, at bibeholde kontakten til de ukrainske myndigheder, forklarer Felix Ebbestad.

Mette Frederiksens besøg blev startskuddet

Den 21. april besøgte Mette Frederiksen Ukraine og mødtes med Ukraines præsident Volodimir Zelenskij, der var opsat på at få ambassaderne genåbnet. Besøget blev startskuddet til, at den danske ambassadør kunne genåbne ambassaden. Længe havde det været diskuteret, om det var muligt at genetablere sig i en af Vestukraines byer såsom Lviv eller Uzhgorod, fortæller Felix Ebbestad. Det blev i stedet til Kyiv, der var blevet mere sikker, efter at de russiske tropper havde trukket sig fra byen i slutningen af marts.

I starten var det blot Felix Ebbestad, ambassadør Ole Egberg Mikkelsen og et par andre assistenter og sikkerhedsfolk, der tog til Kyiv. De flyttede alle ind på et hotel for at være samlet, hvis det pludselig blev

nødvendigt at evakuere. Hver gang alarmen hylede over byen, skulle de ned i hotellets kælder. De fik lavet en aftale med en café i kælderen, om at de kunne være der, så det var nemmere at arbejde under de mange alarmer.

- Op til sejsdagen i Rusland i maj måned var der syv alarmer i døgnet. Vi skulle ned i kælderen hver gang og blev helt mørbankede af det... Man kunne se ved morgenmaden, hvis folk havde haft en hård nat. Det var som at være til søs igen og være på klart skib hele tiden, siger Felix Ebbestad.

- Vi var en af de første ambassader, der genåbnede, og det var tydeligt, at det betød meget for ukrainerne. Ligesom det betød meget for dem, da vi rejste. Kuleba (Ukraines udenrigsminister, Dmytro Kuleba, red.) og præsidenten mente jo, at det var en forkert beslutning at flytte ud, forklarer Felix Ebbestad.

Situationen blev gradvist bedre, og det blev nemmere at arbejde. Flere ansatte kom tilbage på ambassaden, og de ansatte kunne få lov at flytte hjem i egen bolig. Derudover blev der ansat endnu flere på den danske ambassade, da Danmark havde meldt ud, at landet er klar til at stå for genopbygningen af havnebyen Mykolaiv, hvor store dele af byen er ødelagt.

- Mit arbejde nu er mere at koordinere detaljerne af den støtte, som Danmark giver til Ukraine. Det er meget praktisk facilitering, fordi do-

nationerne kører sit eget spor, siger Felix Ebbestad og tilføjer, at det også betyder at bidrage til den praktiske koordinering af, at Danmark er begyndt at træne ukrainske soldater på dansk jord.

Arbejdet har båret frugt

Felix Ebbestad fortæller, at der tilbage i 2019 var tvivl om, hvor stor en forskel Vestens hjælp rent faktisk gjorde i Ukraine. Det gik godt på træningsbanen, men når de ukrainske soldater tog tilbage til fronten, så endte de alligevel med at fortsætte med at føre krig som før.

- Der var nogle, som tænkte, om det så overhovedet virker - alt det, som vi har lavet, siger Felix Ebbestad, der imidlertid efter den russiske invasion i februar kunne se, at træningen rent faktisk havde endt med at bære frugt, og at det ukrainske militær havde taget ting til sig.

- Jeg tror, at det, der endte med at hjælpe, var krigens nødvendighed og krisens akuthed. At de her soldater og ledere har været nødt til at rykke sig, flytte sig, være initiativrige. Derudover betyder det selvfølgelig også meget, at de kæmper i deres eget land, forklarer Felix Ebbestad, der påpeger, at russerne ikke har samme motivation.

Han tilføjer, at Vestens militærhjælp, der blandt andet indbefatter langtrækkende artilleri og raketsystemer, også har gjort en stor for-

Øverst tv:

Den 16. januar var Felix Ebbestad i byen Pisky ved fronten i Østukraine i forbindelse med et besøg af Danmarks udenrigsminister, Jeppe Kofod. Dengang var situationen nær fronten allerede problematisk. Det blev kun værre, som ugerne gik.

Øverst th:

Billedet er fra evakueringen ud af Ukraine efter Ruslands invasion den 24. februar.

Der var lange køer, da hundredtusinder forsøgte at komme væk fra kampene.

Felix Ebbestad (t.v.) i caféen, hvor ambassadens folk søgte dækning, når der lød sirener over Kyiv.

- Ukrainerne er gode til at improvisere og få meget ud af tingene, og så har der altså været nogle træningsindsatser, som rent faktisk har vist sig at virke. Det, som amerikanerne, briterne, canadierne og også danskerne har været med til.

Felix Ebbestad

skel. Men de ukrainske soldater har også været i stand til at tage elementer fra Vestens træning til sig, hvilket blandt andet har betydet, at soldaterne tager beslutninger i kampens hede og ikke venter på ordre oppefra.

- Ukrainerne er gode til at improvisere og få meget ud af tingene, og så har der altså været nogle træningsindsatser, som rent faktisk har vist sig at virke. Det, som amerikanerne, briterne, canadierne og også danskerne har været med til, siger han.

Felix Ebbestad er ikke i tvivl om, at den enkelte ukrainske soldat har fået meget ud af træningen også før invasionen, men det har været krigens nødvendighed, der har gjort, at hele

det ukrainske militær, som er en stor organisation, har ændret sig. Dertil har det også haft stor betydning, at en stor del af de ældre i ledelsen blev udskiftet af præsidenten i 2021.

- Det har gjort, at alle toptofficerer er uddannet efter 1991 og dermed uddannet i det ukrainske system eller i kombination med Vesten, siger Felix Ebbestad.

Han forklarer, at han blandt andet har læst en analyse af det ukrainske militær, hvor det blev vist, at ukrainerne kunne returnere ild mod russisk artilleri efter blot 40 til 90 sekunder, mens det for russerne tager omkring 40 minutter. Det skyldes russernes vertikale kommandovej. →

- Det er tragisk at se på, at Ukraine som land, som nation er udsat for de her omfattende ødelæggelser og har de her enorme tab af menneskeliv. For det, jeg oplevede før februar, var et land, der efter min overbevisning bevægede sig fremad. Man kan være uenig i tempoet, og hvor vidtgående reformprocessen var, men det gik fremad.

Felix Ebbestad

- Ukrainerne kan rykke ind og skyde to til tre skud og være ude igen inden fem minutter, siger Felix Ebbestad og påpeger, at det blot er en af de mange måder, hvorpå træningen har båret frugt, og hvor ukrainernes mere flade ledelsesstruktur giver resultater.

Noget af det største i karrieren

Felix Ebbestad skal på pension ved årets udgang og ser tilbage på en karriere, som har givet ham alt det, som han personligt kunne ønske sig. Som søofficer er det største at blive skibschef, forklarer Felix Ebbestad. Det blev han som sagt allerede som 29-årig.

- Jeg var fem år på forskellige ubåde, og det var en stor oplevelse, og det var det også senere at være chef på et skib omkring Grønland og Færøerne. Men den her sidste periode af min tid i Ukraine har også virkelig været udfordrende. Det er svært at sige, om det er toppen af det, som jeg har prøvet, men det var i hvert fald udfordrende, siger han.

Felix Ebbestad slår fast, at selv om det, der foregår i Ukraine, er voldsomt, så er det også tilsvarende situationer, som danske soldater oplevede i Afghanistan eller Irak. Den store forskel for Felix Ebbestad i Ukraine er, at det slet ikke var ventet, at det ville ske.

- Jeg havde håbet på, at meget af min tid ville gå med at bidrage til koordineringen af vores rådgiverindsats, som i starten af min tid her var meget omfattende, siger han.

- Det er tragisk at se på, at Ukraine som land, som nation er udsat for de her omfattende ødelæggelser og har de her enorme tab af menneskeliv. For det, jeg oplevede før februar, var et land, der efter min overbevisning bevægede sig fremad. Man kan være uenig i tempoet, og hvor vidtgående reformprocessen var, men det gik fremad, siger Felix Ebbestad.

- Den her krig har nu gjort, at de gode strukturer skal genskabes i landet, men det er jeg også overbevist om, at de kan, for befolkningen har en stålsat vilje, siger han. ■

Book møde,
når det
passer dig

Vælg Tryg og få ekstra **fordele**

HOD har en attraktiv aftale med Tryg om forsikringer til medlemmerne. Aftalen giver dig fordele og services, som er med til at gøre din hverdag tryg.

Vælg os og få blandt andet:

- hurtig hjælp døgnet rundt
- særlig rabat på forsikringer gennem aftalen
- Tryg ID – Døgnåben rådgivning til identitetsmisbrug på nettet
- mulighed for bonus fra Trygs hovedejer, Tryghedsgruppen

Læs mere på **tryg.dk/partner/hod** eller ring til os på 70 33 25 25.

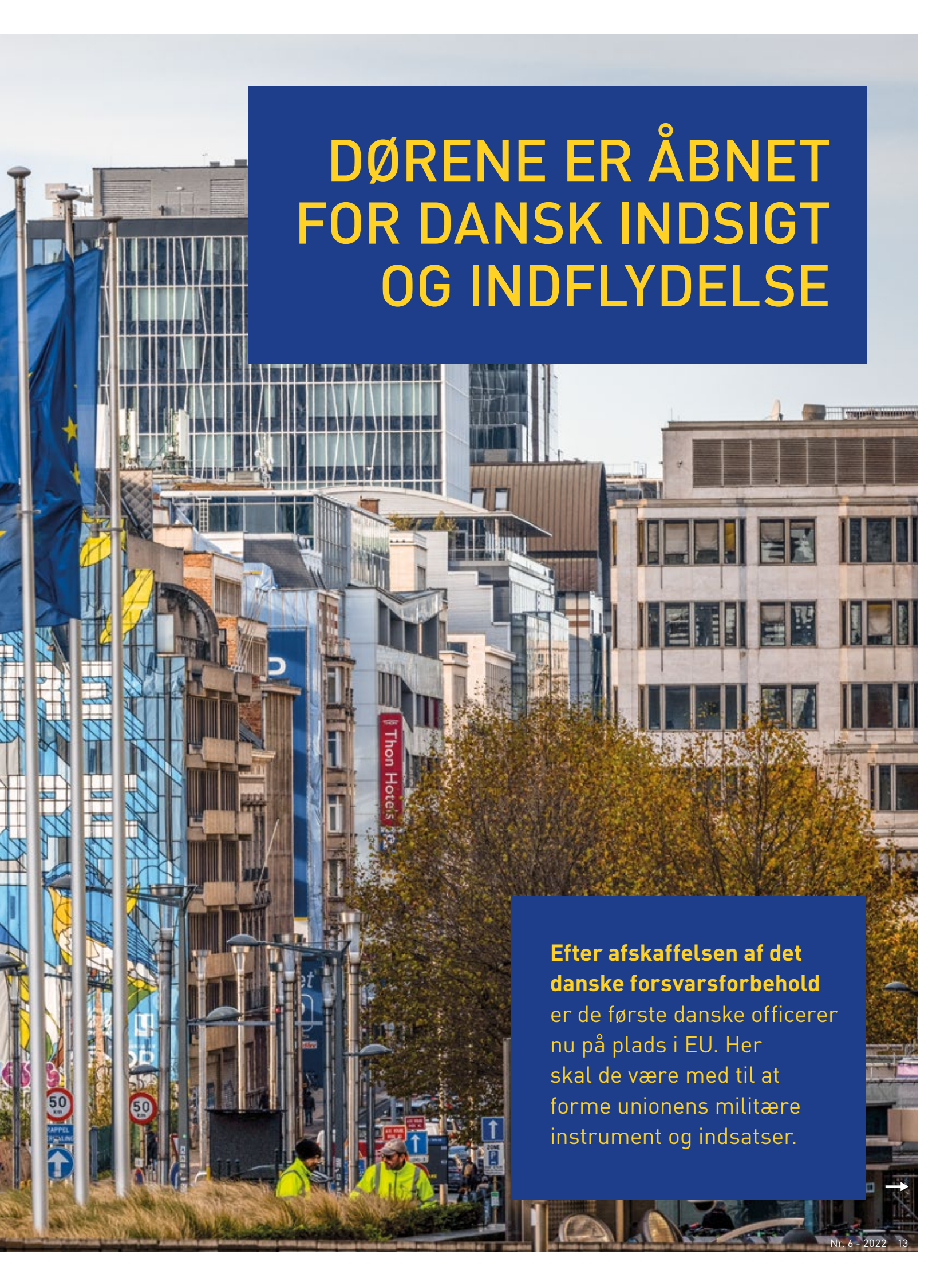

Det handler om at være

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN
FOTO ERIK LUNTANG

DØRENE ER ÅBNET FOR DANSK INDSIGT OG INDFLYDELSE

Efter afskaffelsen af det danske forsvarsforbehold er de første danske officerer nu på plads i EU. Her skal de være med til at forme unionens militære instrument og indsatser.

DET VAR MED DEN RUSSISKE INVASION AF UKRAINE

som bagtæppe, at danskerne den 1. juni 2022 gik til stemmerne for at beslutte, om Danmark skulle opgive det forsvarsforbehold, vi har haft siden 1993. Næsten 70 procent af stemmerne var for en afskaffelse, så nu står Danmark et helt nyt sted i forhold til EU's sikkerhedspolitiske beslutninger.

- Der er to ord, som er helt afgørende på den positive side af afskaffelsen, og det er indsigt og indflydelse. Den dør, der indtil nu har været lukket for os, er blevet åbnet. Alt det, der militært kan ske før en egentlig krigstilstand, det er i høj grad EU's territorium. Det er formet af EU-lovgivning, EU-retningslinjer og EU-politik. Nu er vi med til at forme beslutningerne om det militære magtinstrument, siger major Lars Krarup, der har været fungerende sektionschef for Forsvarskommandoens Internationale Policysektion siden årsskiftet.

EU's styrke

Lige nu betyder den indsigt og indflydelse måske ikke så meget, men ifølge Lars Krarup betyder det på længere sigt, at Danmark vil være med til at forme den europæiske forsvars- og sikkerhedspolitik, der er nødvendig, for at Europa fremover bedre selv kan tage vare på sin egen sikkerhed i samspillet mellem EU, NATO og andre sikkerhedssamarbejder.

Derfor er tre danske officerer og deres chef nu ved Den Danske militære Repræsentation (DAMIREP) i Bruxelles. Her sidder de med i de to arbejdsgrupper, som skal fastlægge kursen for EU's sikkerhedspolitik.

- Lige nu diskuteres blandt andet unionens resiliens – altså vores modstanddygtighed og robusthed ikke blot i forhold til den konventionelle krig mellem nationer, men også i forhold til den mere gråtonede hybridkrig, vi befinder os i. Det er i det moderne totalforsvar, at EU virkelig har noget at byde på. Nu har vi så også fået indflydelse i det maskinrum, hvor EU's militære instrument formes til blandt andet et bedre samspil med NATO. Det er vigtigt, specielt nu hvor Rusland er åbenlyst fjendtligt indstillet, samtidig med at der stadig er ballade på sydflanken, Arktis ulmer, og Kina puster sig op i horisonten, siger Lars Krarup.

Et kæmpe efterslæb

En af de tre danske officerer i Bruxelles er oberst Allan Pedersen. Han er Stedfortrædende Militær Repræsentant til Den Europæiske Unions Militærkomité (EUMC). Han er chef for yderligere to danske officerer, som siden begyndelsen af oktober har siddet med i de to arbejds-

grupper, som findes under EU's militærkomité. Den ene gruppe arbejder med missioner, operationer og beredskabsenheder, den anden med forsvarsudvikling. Det er alt sammen områder, Danmark ikke før har haft fingrene i. Derfor er en stor del af arbejdet lige nu at opbygge en viden om de områder, Danmark ikke har været en del af, siden vi fik forsvarsforbeholdet i 1993, og så rådgive det politiske niveau i Bruxelles, som er ambassadøren for Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité, kaldet PSC-ambassadøren. Det er en stor opgave, for som den nye dreng i klassen er der meget at lære.

- Vi har et kæmpe efterslæb, vi skal have indhentet. Nu kan vi pludselig mene noget om det hele. Hvad vil vi så mene? Og skal vi mene noget om alt? Opgaven lige nu er at prioritere, hvad vi gerne vil have igennem fra dansk side i forhold til det europæiske forsvarssamarbejde. Vi opbygger viden og får formidlet den viden hjem til Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet, så de

kan agere på den. Derudover udveksler vi viden med de folk fra Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet, som sidder hernede og tager sig af den politiske rådgivning, fortæller han.

EU ind på uddannelserne

Fra Allan Pedersen stol, som nu har stået ved DAMIREP i et års tid, vil afskaffelsen af forsvarsforbeholdet betyde, at der kommer et behov for, at danske officerer kender mere til EU, selvom NATO stadig væk vil fylde mest.

- De danske officerer vil stadig være orienteret mod NATO, men afskaffelsen af forsvarsforbeholdet vil komme til at betyde, at vi skal have et øje på EU. Vi kommer til at bidrage til opgaverne, og

derfor er vigtigt, at vi har viden om, hvad EU er for noget. Der vil være nogle specifikke stillinger i Forsvarskommandoen og Operationsstaben, hvor det er naturligt, at de har en EU-skråstreg. Det vil også være naturligt, at vi måske får nogle eksperter uddannet på FAK, så vi kan få institutionaliseret en mere eksakt viden om, hvad EU egentlig går ud på, ind på uddannelserne. Så er det naturligt, at efterhånden som vi får folk ud i EU-missionerne, så vil vi også få en større viden om systemet, siger han.

Danske officerer i EU

Hvor mange officerer, der på længere sigt skal være en del af EU's stabe, er endnu ikke afklaret. På den korte bane er der behov for, at alle led af kæder bliver styrket, og så skal der måske bruges ekstra officerer i DAMIREP i forbindelse med, at Danmark overtager EU-formandska-

- Alt det, der militært
kan ske før en egentlig
krigstilstand, det er i høj
grad EU's territorium. Det
er formet af EU-lovgivning,
EU-retningslinjer og EU-
politik. Nu er vi med til
at forme beslutningerne
om det militære
magtinstrument.

Lars Krarup

PESCO-SAMARBEJDET

PESCO STÅR FOR PERMANENT STRUCTURED COOPERATION. Samarbejdet går ud på at udvikle militære kapaciteter, som EU har brug for. Det Europæiske Forsvarsagentur betaler blandt andet virksomheder for at lave både forskning og udvikling inden for områder, hvor man kan se, at EU har mangler. Når man så har den forskning færdig, så kan man begynde nogle udviklingsprogrammer. De programmer ligger i PESCO.

Folkeafstemningen den 1. juni 2022
65,8 procent af de stemmeberettigede satte deres kryds ved folkeafstemningen. Det resulterede i 2.763.959 afgivne stemmer. 66,9 procent af dem stemte for at afskaffe forsvarsforbeholdet, 33,1 procent stemte imod.

bet i 2025. Der er også stillinger rundt om i det militære system i EU, som måske kunne have værdi for Danmark - militært, industrielt eller på anden vis. Dertil kommer selvfølgelig EU's militære missioner. Med alt det in mente kan et forsigtigt gæt på, hvor mange officerer der med tiden løbende kan blive brug for i EU, ligge mellem 10 og 30.

- Hvor soldaterne til EU militære aktiviteter skal komme fra er en udfordring, der er erkendt i bredere sammenhæng. Det var vist også det, der fyldte lidt, da der skulle stemmes. Det er så her, det kan blive politisk, hvordan man vil prioritere, siger Lars Krarup.

Flere magtinstrumenter

De fleste medlemmer af EU er også medlemmer af NATO. Derfor er der et vist overlap mellem de to organisationers måde at tænke militær- og sikkerhedspolitik på, men der er også forskelle. EU har eksempelvis nogle instrumenter, NATO ikke har.

- Det er en anden type missioner og operationer, EU forbereder sig til. Missionerne og operationerne er i rammen af EU's integrerede tilgang, hvor sikkerhedsområdet ofte er lige så meget civil, som det er militært. Hele robusthedsagendaen handler blandt andet om, at det militære ikke står alene. EU har flere magtinstrumenter - det, man kalder DIME (Diplomatic, Informational, Military, and Economic red.). Militæret er kun det ene. I moderne krisehåndtering er man godt klar over, at man skal kunne spille på alle tangenter, og det kan EU, fortæller Lars Krarup.

Ikke med i alt

Selvom Danmark nu har afskaffet forbeholdet på det militære område, så betyder det ikke, at vi er med i alt. Der

er to områder, der kræver en ekstra tilmelding. Det ene er Det Europæiske Forsvarsagentur, European Defence Agency, det andet er det såkaldte PESCO-samarbejde, som er et samarbejde om at udvikle militære kapaciteter.

- På de to områder skal man lave en aktiv tilmelding, og man skal godkendes af de andre medlemslande. Den proces er blevet forlænget lidt på grund af vores folketingsvalg, fortæller Allan Pedersen.

Der er især et bestemt projekt under PESCO, som kan fremhæves. Det er et projekt omkring militær mobilitet. Altså hvordan man nedbryder bureaukratiske barrierer, som forhindrer en fri bevægelse af militært udstyr og styrker inden for EU.

- Det kræver en del planlægning og ressourcer til rådighed, for at man hurtigt kan flytte styrker fra eksempelvis Danmark til Baltikum uden at risikere at overskride gældende love. USA og Norge, som ikke er med i EU, er også med i det projekt, blandt andet fordi det er så meningsfuldt, fortæller Lars Krarup.

Der er endnu mange ubekendte i forhold til Danmarks rolle i EU's militære samarbejde. Men sikkert er det, at der i fremtiden vil blive brug for, at danske officerer har en større viden om EU-systemet. Specielt hvis Danmark skal besidde nogle af de højeste stillinger i unionen.

- Når du kommer op over et vist niveau, så er der ingen automatik, så er det alle mod alle. Så vil du have en oberst- eller generalstilling hernede, så er du nødt til at gå i konkurrence med de andre nationer, og der vinder fagligheden. Så der er nogle muligheder for også at gøre karriere, men det kræver, at du har erfaring med systemet, siger Allan Pedersen. ■

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN
FOTO ERIK LUNTANG

FØRSTE MAND I MASKINRUMMET

De første danske officerer er på plads i maskinrummet, hvor EU's fremtidige militære udvikling bliver planlagt.

EFTER DET DANSKE JA TIL AT FJERNE FORSVARSFORBEHOLDET er Danmark nu med, når retningen for EU's forsvarssamarbejde skal bestemmes. Den 3. oktober var første arbejdsdag for de første to danske officerer, der de næste fire år er Danmarks repræsentanter i de to arbejdsgrupper, der findes under EU's militærkomité. Den ene gruppe arbejder med forsvarsudvikling. Den anden er dedikeret til konceptarbejde og EU's militære missioner og operationer. I sidstnævnte sidder oberstløjtnant Niels Christian Munk, militærrådgiver ved Den Danske Militære Repræsentation ved NATO og EU i Bruxelles.

- Jeg lægger ikke skjul på, at jeg synes, det er et super spændende job. EU har et strategisk kompas, det vil sige en retning, man går i. Ud af det kompas har man så udledt nogle opgaver og nogle mål. Der skal blandt andet laves noget, der hedder Rapid Deployment Capacity, altså en kapacitet i EU til at deployere i tilfælde af krise, lidt lige som man kender det fra NATO Response Force. Til blandt andet Rapid Deployment Capacity skal der laves noget konceptarbejde, fortæller han.

Arbejdet foregår typisk på den måde, at EU's militære stab, som har omkring 200 specialister, laver et udkast til et dokument. Dokumentet bliver så sendt ud til medlemslandene, som skal godkende det.

- Det er så typisk mig som arbejdsgruppemedlem for Danmark, der modtager det. Mit arbejde går så ud på at sidde med til møderne, analysere og få dokumenterne sendt hjem og samle op på, hvad der måtte være af nationale bidrag, input og behov for ændringer, og så føde det tilbage ind i maskineriet i EU, således at Danmark får sat et aftryk på de ting, vi måtte have en interesse i, siger han.

Tilbage til EU

På den måde udvikler dokumenterne sig med tiden. Den endelige godkendelse foregår igennem en tavshedsprocedure, hvor medlemslandene har en tidsfrist til at komme med ændringer. Når der ikke længere er ønsker om ændringer, godkendes dokumenterne. Selvom EU's militære arbejde er nyt territorium for Danmark, så er Niels Christian Munk ikke helt på bar bund. Han har tidligere siddet i den eneste danske stilling i EU's militære stab fra 2014 til 2018.

- Det er selvfølgelig en kæmpe fordel og også en af årsagerne til, at jeg måske lidt hurtigere kan komme ind i tingene end ellers. For EU er lidt anderledes end NATO

og har flere redskaber i værktøjskassen. Det vil sige, at EU spiller på en bred palette af sikkerhedspolitiske instrumenter, hvor det militære ikke er førstevalget. For eksempel har EU udviklingsbistand og sanktioner. Så der er en hel masse organisatoriske områder af EU, som det er en fordel at kende til, fortæller han.

Besluttet sig inden afstemningen

Allerede da det blev besluttet, at danskerne skulle til stemmeurnerne, havde Niels Christian Munk en idé om, at han ville tilbage til Bruxelles med sin viden om EU-forhold i bagagen.

- Hvis det blev et ja, så måtte der være en efterspørgsel efter den erfaring og viden, jeg har. Der er ikke så mange officerer, der har arbejdet med EU-stof. Hvis man godt kan lide international sikkerhedspolitik og at arbejde med militære emner på det militærstrategiske niveau, så er det virkelig et super spændende område, fortæller han.

Uden for døren

I alle de år Danmark har haft forsvarsforbeholdet, har vi siddet uden for døren, når der skulle tages militære beslutninger i EU. Det er slut nu. Nu er der en klar forventning om, at Danmark aktivt bidrager til Europas sikkerhedspolitiske udvikling.

- Jeg er kommet ind på et tidspunkt, hvor der sker rigtig mange spændende ting. Der er rigtig meget på dagsordenen, og der er behov for, at planerne bliver justeret, fordi tingene internationalt udvikler sig hurtigt, siger Niels Christian Munk.

- Hvis det blev et ja, så måtte der være en efterspørgsel efter den erfaring og viden, jeg har. Der er ikke så mange officerer, der har arbejdet med EU-stof. Hvis man godt kan lide international sikkerhedspolitik og at arbejde med militære emner på det militærstrategiske niveau, så er det virkelig et super spændende område.

Niels Christian Munk

En spændende fremtid

Det bliver ikke mindre spændende i fremtiden. For i andet halvår af 2025 har Danmark formandskabet for EU.

- Når man har formandskabet, har man mulighed for at svinge taktstokken og for at sætte ting på dagsordenen. Det er klart, at op til selve formandskabet vil der være brug for en opbygning af kapacitet på EU-området. Ikke alene nede hos os og på EU-repræsentationen, men også i Danmark vil der formentlig være behov både i departementet, Forsvarskommandoen og måske også andre steder. Vi har indtil nu kun haft nogle ganske få officerer rundt omkring, der har haft med EU-stoffet at gøre. Det bliver der et behov for at brede ud for at få den robusthed, der er nødvendig for at kunne bidrage og få den indflydelse, som Danmark formentlig gerne vil have på forsvarsområdet, siger han. ■

A full-page photograph of Oberstløjtnant Niels Christian Munk, a middle-aged man with a shaved head, standing in a large conference room. He is wearing a dark blue military uniform with gold buttons, a pilot's wing badge on his left chest, and several medals on his right chest. He is standing next to a long wooden conference table. On the table, there is a nameplate that reads "DANMARK", a microphone, and a computer monitor. In the background, there are large windows with blue blinds and other desks with computers. A dark grey text box is in the top right corner.

Oberstløjtnant Niels Christian Munk er militær-
rådgiver ved Den Danske Militære Repræsen-
tation ved NATO og EU i Bruxelles. Selv om EU's
militære arbejde er nyt territorium for Danmark,
så er Niels Christian Munk ikke helt på bar bund.
Han har tidligere siddet i den eneste danske
stilling i EU's militære stab fra 2014 til 2018.

BEKYMRENDE TAL I STOR NORDISK OFFICERS- UNDERSØGELSE

Mere end 30% af respondenterne fra Danmark har svaret, at de ofte overvejer at forlade Forsvaret. Næsten 60%

vurderer deres generelle trivselsniveau på arbejdet til at være middel eller under middel. Resultaterne af den store officersundersøgelse i de nordiske lande bør give anledning til bekymring.

TEKST STEEN GØTSCHÉ

NORDISK OFFICERS ALLIANCE (NOA) bestående af Norge, Sverige, Finland og Danmark mødes normalt to gange om året - først et møde mellem de respektive formænd, som derefter bliver fulgt op af et møde mellem tre-fire repræsentanter fra de enkelte lande.

I 2021 tog NOA tiltag til at udarbejde en undersøgelse af sammenhængen mellem arbejde og fritid i de fire nationers officerskorps. For at få mest ud af en sådan undersøgelse allierede NOA sig med det Svenske Forsvarsakademi, FÖRSVARSHÖGSKOLAN, som stillede op med to forskere på området, der både havde erfaring med forskningen på området og samtidig også var involveret i lignende undersøgelser i andre lande.

På NOA's møde i Stockholm i 2021 blev der nedsat en arbejdsgruppe. Arbejdsgruppemedlemmerne blev udpeget og arbejdet påbegyndt, og allerede i foråret 2022 kunne de fire nationer iværksætte en plan for gennemførelsen af undersøgelsen.

Work-life balance blev den officielle titel på undersøgelsen, som blev iværksat i forsommeren 2021 og efterfølgende analyseret hen over sommeren. I september 2022 kunne resultaterne så fremlægges på NOA's årlige møde i Danmark, som foregik i Ballerup ved HOD's nye domicil.

Resultaterne fra undersøgelsen blev diskuteret livligt ved starten af seminaret, som hurtigt blev delt op i tre arbejdsgrupper; henholdsvis formændenes arbejdsgruppe, en arbejdsgruppe bestående af de personer, som havde udarbejdet undersøgelsen, samt en arbejdsgruppe bestående af yngre officerer udpeget af medlemslandene.

På baggrund af resultaterne af undersøgelsen, der på nogle områder er både opsigtsvækkende og bekymrende, diskuterede arbejdsgrupperne flere fokusområder.

SKEMA 2:

56% af de danske besvarelser antyder, at der arbejdes mellem 40 og 49 timer om ugen. 42,9% af de danske besvarelser viser, at mellem 10 og 29 % af arbejdstiden er i hjemmet.

Grundlæggende er det kendt, at medarbejdere i Forsvaret arbejder mere, end de er ansat til. En normal ansættelse vil i alle fire nordiske lande ligge på 37 timer om ugen i gennemsnit, men en del medarbejdere oplever jævnfør undersøgelsen, at de arbejder væsentligt mere – dette forhold kan ske enten ved en plustidsaftale, som normalt kan løbe op i 42 timer om ugen, eller en almindelig opgørelse, som munder ud i en merarbejdssag, hvor der bliver tillagt 50% ved udbetaling.

SKEMA 2

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Hvor mange timer forventes du at arbejde om ugen?				
37-39 timer	445 (95,7)	494 (60,2)	832 (86,8)	6 (0,6)
40-49 timer	17 (3,7)	58 (7,1)	106 (11,1)	921 (95,3)
Hvor mange timer arbejder du?				
40-49 timer	263 (56)	435 (52,2)	460 (47,4)	741 (75,2)
Hvor mange procent af din arbejdstid arbejder du hjemmefra i en almindelig uge?				
Mindre end 5%	137 (29)	347 (41,2)	692 (74,2)	787 (79,2)
10-29%	203 (42,9)	266 (31,6)	102 (10,9)	109 (11)

SKEMA 5

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Hvordan vurderer du balancen mellem dit arbejdsliv og dit familieliv?				
Under middel	41,2	29,3	43,6	49,8
Middel	28,6	31,3	30,6	25,3
Over middel	30,3	39,3	25,8	24,9

SKEMA 8

Hvor enig er du i udsagnet, at du ofte overvejer at forlade Forsvaret (DK)?

Uenig	Delvis uenig	Hverken/eller	Delvist enig	Enig
138 (29,3)	112 (23,8)	66 (14)	104 (22,1)	51 (10,8)

SKEMA 9

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Hvordan vil du vurdere dit generelle trivselsniveau, når du er på arbejde?				
Under middel	27,7	25,8	25	38,2
Middel	29,2	25,1	32,2	30,2
Over middel	42,9	49,1	42,8	31,5

En problemstilling ved et kontinuerligt merarbejde er imidlertid, at det dækker over en manglende bemanding af strukturen, som i yderste konsekvens kan rammes af EU-lovgivningen på arbejdstidsområdet - nemlig at man over en fire-måneders periode ikke må arbejde mere end 48 timer om ugen i gennemsnit.

SKEMA 5:

41,2% af de danske besvarelser peger på, at der er dårlig sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv. Ydermere svarer 28,6% middel på spørgsmålet om sammenhæng.

Det er bekymrende tal, og der er alt for mange, der oplever, at det er svært at få arbejdsliv og familieliv til at hænge sammen. Sådan skal det ikke være. Kun 30,3% svarer, at de kan få familieliv og arbejdsliv til at hænge godt sammen. Sammenholdt med strukturen i danske familier, hvor det er forholdsvis normalt, at forældre deles om arbejdsbyrden i hjemmet, kan belastningen fra arbejdslivet være medvirkende til, at flere søger andre job, hvor familielivet kan prioriteres.

SKEMA 8:

Op mod 40% af officererne i de nordiske lande overvejer ofte at forlade Forsvaret. I Danmark er 10,8% meget enige, 22,1% enige og 14% enten/eller.

Besvarelserne viser, at cirka 40% af alle officerer i de nordiske lande ofte overvejer at søge arbejde uden for Forsvaret. Förvarshögskolan vurderer, at cirka halvdelen af de 40% vil gøre alvor af disse overvejelser, hvilket også er det, man normalt vurderer; halvdelen af dem, der overvejer noget, gør det rent faktisk i sidste ende.

Den danske besvarelse ligger lavere i procent end Norge og Sverige, mens Finland har den laveste procentdel,

som ofte overvejer at søge ud af Forsvaret. Det ændrer dog ikke ved, at mere end 30% af danskerne har svaret, at de ofte overvejer at forlade Forsvaret, og det er et alarmerende højt tal.

Umiddelbart vil en del af begrundelsen kunne findes i de øvrige besvarelser vedrørende sammenhængen mellem arbejdsliv og familieliv.

SKEMA 9:

Op mod 60% af danskerne svarer, at deres trivselsniveau på arbejdet er middel og under middel – hele 27,7% har det dårligt i forhold til arbejdssituationen!

Undersøgelsen viser, at det står grelt til. Sverige har et stort antal, som svarer, at deres velbefindende på arbejdet er fra middel til dårlig. Sverige bliver skarpt efterfulgt af Norge, mens Danmark og Finland ligger bedst i dette spørgsmål.

Men samlet set må man dog bemærke, at det langt fra er positivt med 56,9% af de danske officerer, som svarer, at de har det middel til dårligt på arbejdet.

Sammenfattet viser undersøgelsen, at det er vigtigt, at man som organisation har forståelse for medarbejdernes forhold, samt at man følger med tiden i forhold til sammenhængen med familieliv, familiens samlede arbejdsforhold, geografiske forhold m.m.

Det er selvfølgelig vigtigst, at organisationen har fokus på opgaveløsningen, men det lykkes kun, hvis man har medarbejderne med sig.

Hele undersøgelsen kan ses på hod.dk

Advokater med lang baggrund i Forsvaret, giver 20% rabat på advokatrådgivning til private

Vi har indgået aftale med HOD om medlemsrabat på advokatrådgivning.

Du kan således med fordel få berigtiget din bolighandel, styr på dine ansættelsesrettigheder, udarbejdet testamente eller ægtepagt, blive rådgivet om papirløst samliv, børn og samvær eller opløsning af parforhold - med andre ord, alt hvad du har brug for som privatperson.

Ring på tlf. **4343.4361** og hør om dine muligheder, send os en mail på glostrup@ret-raad.dk eller læs mere på www.ret-raad.dk/glostrup.

Claus Rehl, Advokat (H)
PLR

Nicholas Ø. Keller, Advokat (L)
GHR

Ret&Råd
ADVOKATER

Glostrup Ballerup Greve

Ret&Råd Glostrup
Banegårdsvej 1
2600 Glostrup
glostrup@ret-raad.dk

Ret&Råd Greve
Korskildelund 6
2670 Greve
greve@ret-raad.dk

Tlf. 43 43 43 61
www.ret-raad.dk/glostrup

Lån & Spar er ejet af bl.a. HOD. Det betyder jo ikke, at du absolut skal vælge os. Bare at det er en god ide lige at tjekke de fordele, du får som medejer.

Hvad har HOD med dit valg af bank at gøre?

4% i rente* på din lønkonto

Ud over de økonomiske fordele er vi en bank som alle andre. Du kan bruge os til det hele – fra lønkonto til investering. Alt fra opsparing til realkredit og rådgivning om boligkøb.

Vores rødder er i faglige fællesskaber

At tage ansvar for hinanden ligger i vores DNA. Lån & Spar tager klima, bæredygtighed og etik alvorligt. Godt hjulpet på vej af en engageret bestyrelse, som også ønsker at give medlemmer af HOD særligt favorable vilkår.

*Sådan får du 4% i rente på din lønkonto

Du er medlem af HOD og har afsluttet din uddannelse. Du samler hele din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat®Løn er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kreditvurderes ud fra).

De 4% i rente er på de første 50.000 kr. på lønkontoen. Fra 50.001-500.000 kr. er renten 0,5%. Derefter er renten 0,75% på resten. **Rentesatserne er variable og gælder pr. 7. november 2022.** Se alle vilkår på lsb.dk/medlemsvilkaar. Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit.

Giver det mening?

Ring 3378 1999 – eller gå på lsb.dk/hod og book et møde

Lån & Spar

Camp NIFLHEIM i Letland, hvor hold 1 NFP havde base. Nu er NFP hold 2 udsendt, og de er for nyligt rykket til en ny lejr, der hedder Camp Valdemar.
Foto: Tue Skals

HOD INSPICERER

To konsulenter fra HOD har været i Estland og Letland for at se på forholdene for de enheder, der er udsendt til henholdsvis eFP og NFP. Grundlæggende var personalet nogenlunde glade og tilfredse. Det var i opstillingsperioden, der var flest udfordringer.

TEKST HANS HARTMANN OG STEEN GØTSCHÉ

FORSVARET FIK I FORÅRET 2022 TIL OPGAVE at opstille en kampgruppe, som kunne udsendes med kort varsel til NFP i Letland i forbindelse med urolighederne i Ukraine, og det blev I/GHR (+), der blev udpeget til at klargøre som hold 1.

Opgaven var indledningsvis at forøge beredskabet fra 30 dages beredskab til 5 dages beredskab for derefter med stor sandsynlighed at udsende kampgruppen til Letland. Opgaven var temmelig stor, og med de udfordringer, som var opstillet, var det en enorm arbejdsindsats, som skulle ydes for at få enheden klar.

Fra et fagforeningssynspunkt var det at forøge beredskabet fra 30 til 5 dage en udmærket opgave, såfremt tiden var til det, men BTN fik kun 7-10 dage til at optrappe beredskabet, hvilket reelt ikke er muligt.

Når man så alligevel kunne gøre det, blev det på bekostning af både arbejdstidsregler og kompromis med arbejdsmiljøloven. De faglige organisationer gjorde derfor opmærksom på, at hvis man skulle udfordre gældende regler, burde organisationerne inddrages, således at der kunne blive udarbejdet nogle aftaler på samme måde, som man havde gjort i forbindelse med f.eks. COVID-19 samt mink-forholdene.

I steder valgte Forsvaret at betegne situationen som force majeure og i befalingerne at skrive, at arbejdsmiljøloven kunne fraviges 'i nødvendigt omfang'.

HOD, CS og HKKF gjorde selvfølgelig anskrig mod overtrædelserne, som i sidste ende gjorde, at 11 timers-reglen, 7 døgn-reglen, 26 dages-reglen samt gældende ferielovgivning m.v. blev overtrådt, da medarbejderne arbejdede mere, end reglerne foreskriver.

På trods af startvanskelighederne nåede enheden at blive klar til tiden, og i forlængelse heraf blev den sendt af sted til Letland. Forløbet og omstændighederne åbner imidlertid for et fremadrettet arbejde for at sikre, at lignende opstillinger og udsendelser sker på lovmæssig korrekt måde.

De faglige organisationer på besøg

I begyndelsen af oktober måned besøgte HOD sammen med CS og HKKF eFP hold 6 i Estland og NFP hold 1 i Letland.

Ved eFP var 2. kampvognseskadron (+) (2 KVGESK) ankommet tre uger tidligere, og de var allerede kommet godt på plads. eFP er efterhånden en solidt etableret mission, og forholdene er generelt i orden. D.v.s. at indkvartering, kontorfaciliteter, garagepladser m.v. er udmærkede. Der er altid ting, som kan være bedre - som f.eks. krankapacitet på echelon og kvaliteten af maden (hvor Forsvaret har købt sig ind på den britiske madordning) -, ting, der stadig arbejdes på at optimere, men i det store hele er oplevelsen, at tingene virker, og at de udsendte soldater har det godt i Estland.

2 KVGESK er stolte af deres Leopard 2 A7, der er som skabt til at kæmpe i klima og terræn som Estland, og de fortalte, at de britiske kampvognsbesætninger, som også indgår i eFP og på garageanlægget holder lige ved siden af danskerne med deres Challenger 2, kommer over og slikker sig om munden, når de går og vedligeholder.

Ud over at løse de militærfaglige opgaver i regi af eFP skal hold 6 pakke ned og lukke og slukke og sende alt hjem fra missionen, da det er planen, at der skal gå et år uden dansk deltagelse dér, så de skal nok få rigeligt at se til i deres tid i Estland. HOD siger tak for besøget til alle på hold 6 - pas på jer selv, og kom godt hjem!

Efter besøget ved eFP blev vi kørt mod syd i 4 timer til Riga, hvor vi den følgende dag tog ud 'i skoven' for at besøge NFP-hold 1.

De faglige organisationer startede med en rundvisning i selve hovedlejren, hvor specielt det store idrætscenter markerede sig som et ekstremt flot initiativ til støtte for medarbejdere i hele lejren.

NFP-bidraget var tilknyttet selve hovedlejren, men placeret et stykke ude i øvelsesterrænet i en interimistisk oprettet lejr - en teltlejr, som bestod af indkvarteringsstelte, telte til stabsarbejde, mødefaciliteter samt opbevaring af køretøjer og materiel.

Grundlæggende en rimelig flot lejr, dog med visse problemstillinger, som kan opstå, når mange personer lever tæt sammen, med skiftende temperaturer m.v. Det viste sig ved problemer med sanitære forhold, hvor der var bakterier i drikkevandet, samt fugtproblemer i teltene,

som skabte skimmelsvamp imellem teltdugen og den inderste isolerende filtdug. Alle nogle ting, som mand-skabet havde måttet leve med under dette første hold i NFP, men også noget, som Forsvaret forsøger at gøre noget ved - blandt andet ved at bygge en ny teltlejr, som blev taget i anvendelse ved ankomsten af NFP hold 2. Det er så, LG som blev udpeget til at klargøre hold 2.

Som afslutning på besøget holdt de respektive faglige organisationer medlemsmøder i lejren, hvor forholdene i lejren selvfølgelig blev vendt, men grundlæggende var personalet glad og tilfreds med opholdet - det var mere hjemlige forhold, som de stillede bekymrende spørgsmål til. For HOD-medlemmer var det bl.a. spørgsmål om-handlende lederes handlepligt i forbindelse med krænkende adfærd, inflationen både ude og hjemme og i den forbindelse også spørgsmål omkring løn- og arbejdsforhold. Sidst, men ikke mindst var der også spørgsmål til de forhold, medlemmerne blev budt i opstillingsperioden - specifikt på områder som arbejdsmiljøforhold samt ferieproblematikker, hvor flere havde oplevet at få aflyst ferie op til 3-4 gange i løbet af opstillingsperioden og udsendelsen.

Mange af ovenstående spørgsmål blev igen vendt ved hjemkomsten til Danmark og vil ligeledes være emner for de faglige organisationers arbejde i forhold til fremtidige opstillinger og udsendelse af lignende art. ■

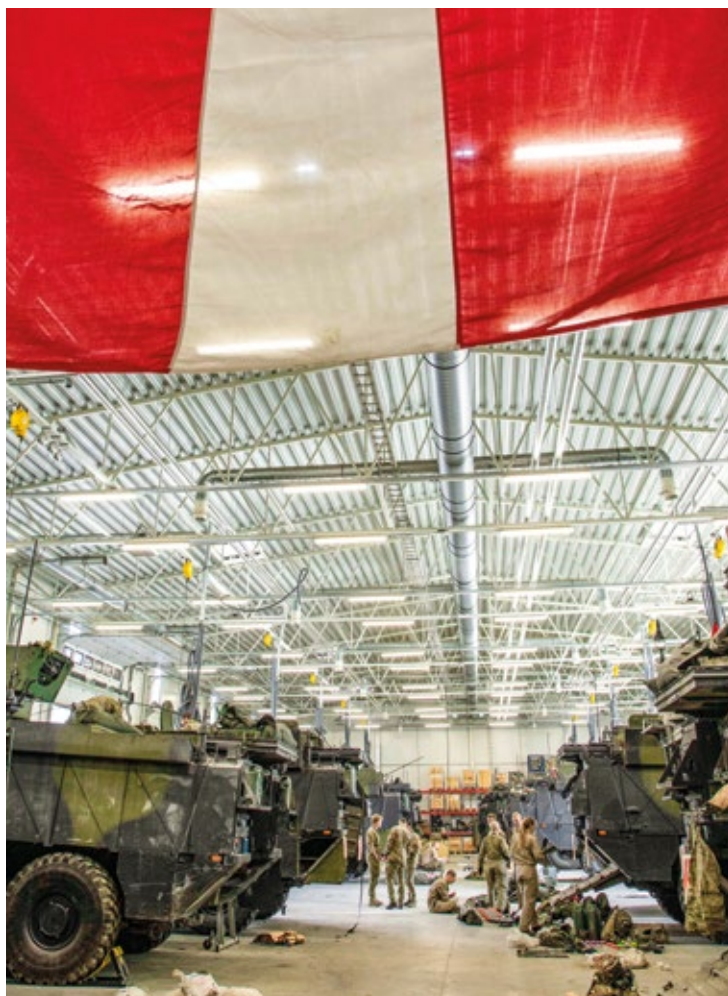
BESKRIVELSE AF REGLER

11 timers-reglen foreskriver, at man inden for en 24 timers periode skal have minimum 11 timers sammenhængende hvile - dette gælder på ethvert tidspunkt, altså hvad enten man ser fremad eller tilbage.

7 døgn-reglen foreskriver, at ansatte skal have minimum et fridøgn inden for en 7 dages-periode, dog har man i tjenestemandenes arbejdstidsaftale aftalt en dispensation til at kunne have 10 arbejdsdage mellem 2 fridøgn - dette er dog ikke aftalt for overenskomstansatte.

26 dages-reglen foreskriver, at man som tjenestemandsansat skal have minimum 26 fridage (lørdage, søndage m.m.) inden for en 3 måneders-periode - dette er årsagen til, at tjenestemandsansatte får tilskrevet "fridage til gode". Hovedreglen er, at disse "fridage til gode" skal afholdes, men henset til personalets deltagelse i mange aktiviteter de seneste år - COVID-19, mink-forhold, vaccinationsstøtte samt nu opstilling til NFP - er dette ikke overholdt i længere tid.

Bemærk: de 26 fridage er en ret; fridage til gode, som tilskrives, betyder ikke tilskrivning af timer til at holde fridagene.

Øverste fotos:
Tapa-basen, øst for
Talinn, er hjemsted for
eFP-styrken.
Foto: Sara Skytte

Lejren for NFP hold 1,
hvor HOD var på besøg,
var Camp Niflheim.
Foto: Tue Skals

TEKST NIELS-BIRGER DANIELSEN FOTO SARA SKYTTE

Vor mand i Pentagon

Washington er i en klasse for sig blandt de byer, en forsvarsattaché kan blive udstationeret i. Kontreadmiral Frank Trojahn har ærinder med få dages mellemrum hos USA's generalstab i Forsvarsministeriets berømte femkantede bygning

Serie

I audiens hos forsvarsattachéen

Danmark har forsvarsattachéer placeret rundt om i verden. Udover attachéer er der også en række militær- og forsvarsrådgivere.

I denne artikelserie møder Officeren nogle af de danske forsvarsattachéer, der repræsenterer Danmark. Attachéernes opgave er at være Forsvarsministeriets og Forsvarets forlængede arm i et pågældende land eller pågældende organisation.

DET VAR NØDVENDIGT AT HOLDE ØRERNE STIVE

under det fem kvarter lange interview på Hotel Ottilia i København. Ikke fordi kontreadmiral Frank Trojahn, Danmarks forsvarsattaché i Washington, taler specielt hurtigt, men udredningerne om forskellige forløb, sammenhænge og planer er så stoftætte, at næsten hver eneste bisætning har konkret indhold. Indslagene af small talk er få.

Og der var bestemt meget at tale om. Dels fik vi den militære version af den velkendte historie om, at alt over there – på den anden side af Atlanten – foregår med store armbevægelser og simpelthen i en større skala end noget, vi kender herhjemme fra. Og dels minder tyngden i de enkelte delemner til stadighed om, at Washington er verdens vigtigste sikkerhedspolitiske beslutningscentrum.

Forsvarsafdelingen ved den danske ambassade, som Trojahn er chef for, er numerisk klart den stærkeste i den danske udenrigstjeneste.

- Jeg har en af Forsvarsministeriet udsendt forsvarsrådgiver, en assisterende forsvarsattaché fra Flyvevåbnet, en assisterende forsvarsattaché og forsvarsindustriattaché fra Søværnet, en civil medarbejder med en fortid i Flyvevåbnet, der dækker Foreign Military Sales, og en sekretær. Hertil kommer to praktikanter, der er hos os seks måneder ad gangen, beretter Frank Trojahn.

- Men selv om du gav mig 20 mand mere, kunne jeg ikke dække det hele. Da jeg kom til Washington, beskrev man det for mig som følger: Man kan sammenligne mængden af relevante emner, vi kunne

beskæftige os med, eller initiativer, vi kunne tage, med en kæmpe buffet - og det, vi kan absorbere, kan ligge på en lille bitte tallerken.

Washington har et hav af tænketanke som for eksempel Atlantic Council, fagtidsskrifter og en lang række relevante civile og militære myndigheder, som forsvarsafdelingen følger. De fleste andre lande er også talstærkt repræsenteret. Attachémiljøet er derfor meget stort med eksempelvis særskilte foreninger for hær-, flyver- og marineattachéer.

Nøglekontakter i Kongressen

Frank Trojahn, der er 59 år, har haft stillingen i halvandet år. Ud over USA er han sideakkrediteret til Canada, som han skønsmæssigt bruger 10 pct. af sin arbejdstid på. Han møder tidligt på kontoret.

- Det giver de bedste muligheder for direkte kontakt med blandt andet Forsvarsministeriet, for tidsforskellen betyder, at kontorerne i Danmark lukker omkring kl. 11 amerikansk østkysttid, bemærker kontreadmiralen.

- I Washington interagerer vi især med Pentagon, tænketanke og de såkaldte *staffers* i Kongressen. Betegnelsen henviser til, at de enkelte kongresmedlemmer har en kreds af rådgivere, blandt andet på sikkerhedspolitik og forsvarsområdet. De er nøglepersoner i vores verden og ofte unge, superskarpe folk.

På den måde får afdelingen indblik i, hvad der foregår i for eksempel forsvars- og budgetudvalgene. For et par år siden etablerede Forsvarsministeriet i København det såkaldte DASPI-program, der gennemføres en gang om året.

- Idéen i det er, at vi prøver at udse os nogle *staffers*, det kunne være en idé at skabe en varig kontakt til. De kommer til Danmark, får briefinger på højt niveau og kommer på besøg ved militære enheder. Det koster penge, men det betyder, at vi får nogle 'ambassadører' i Kongressen og netværksforbindelser. Min forsvarsrådgiver, Asger B. Andersen, har lead på det.

Milleys store stab

Mens forsvarsrådgiveren hovedsagelig dækker politiske forhold, der relaterer sig til Department of Defense, dækker Frank Trojahn selv Joint Staff-forbindelsen i Pentagon - og i øvrigt også Hærens område, fordi afdelingen for tiden ikke har en hærofficer.

Direkte adspurgt, om han uden videre kan få et møde med forsvarsminister Lloyd Austin, siger forsvarsattachéen nej - det er ikke vejen at gå. Heller ikke formanden for Joint Chiefs of Staff, general Mark Milley, er normalt en potentiel samtalepartner, man får direkte adgang til. Trojahn var dog med, da forsvarschef Flemming Lentfer havde drøftelser med Milley under et besøg i USA tidligere på året.

- Mark Milley har en stor stab, der håndterer kontakten

til attachéerne. De folk, jeg refererer til, er typisk admiraler eller generaler med to stjerner som jeg selv.

Stor kunde hos Lockheed Martin

Også i denne henseende er Washington-afdelingen i en klasse for sig.

- Det betyder noget, at Danmark prioriterer en admiral/general med to stjerner til posten i Washington. Det giver mening i forhold til, hvilke personer man kan få kontakt med - også i et industrielt perspektiv, bemærker Frank Trojahn.

- I vores afdeling er Foreign Military Sales et stort område, der blandt andet omfatter større materiel-fremskaffelser i USA - som Seahawk-helikoptere og SM2-missiler. Ved hvert indkøb bliver en sag åbnet i det såkaldte FMS-system, der er et sæt procedurer nøje foreskrevet af Department of Defense for militærindustriel eksport.

Danmark køber stort ind i USA fra firmaer som Lockheed Martin, leverandøren af Flyvevåbnets F35-fly.

- Vi er interesserede i at holde kontakt til de store industrielle aktører og ikke mindst i at støtte de danske eksportører. Det er firmaer som Terma A/S, Systematic A/S og Odense Maritime Technology A/S, siger Frank Trojahn.

Forsvarsdel under statsministerbesøg

Interviewet foregår under en samling af danske forsvarsattachéer i København, og han har benyttet lejligheden til at besøge nogle af de danske virksomheder.

- Eksempelvis UXV Technologies i Ishøj. De udvikler blandt andet en avanceret fjernstyringsteknologi til droner. Selv om de er et mindre firma, har de en fod godt på vej indenfor i USA. I det hele taget vil vi gerne hjælpe de små virksomheder, der måske har brug for at vide, hvilke personer det er, man skal have fat i inden for det militære system.

I oktober havde afdelingen et handelsfremstød for en større gruppe danske virksomheder, som Dansk Industri Forsvar og Sikkerhed havde samlet, med besøg på AUSA - en stor messe med fokus på US Army og kunder med interesse for våben- og materielsystemer fortrinsvis til brug i landdomænet.

Da statsminister Mette Frederiksen kort forinden var på besøg i USA for at profilere 'det grønne Danmark', indeholdt hendes program også et indslag med fokus på forsvarsindustrielt samarbejde, blandt andet set i lyset af krigen i Ukraine. Det foregik i Lockheed Martins hovedkvarter i Washington med deltagelse af både dansk og amerikansk forsvarsindustri på højt niveau og amerikanske myndigheder med ansvar for materielanskaffelser.

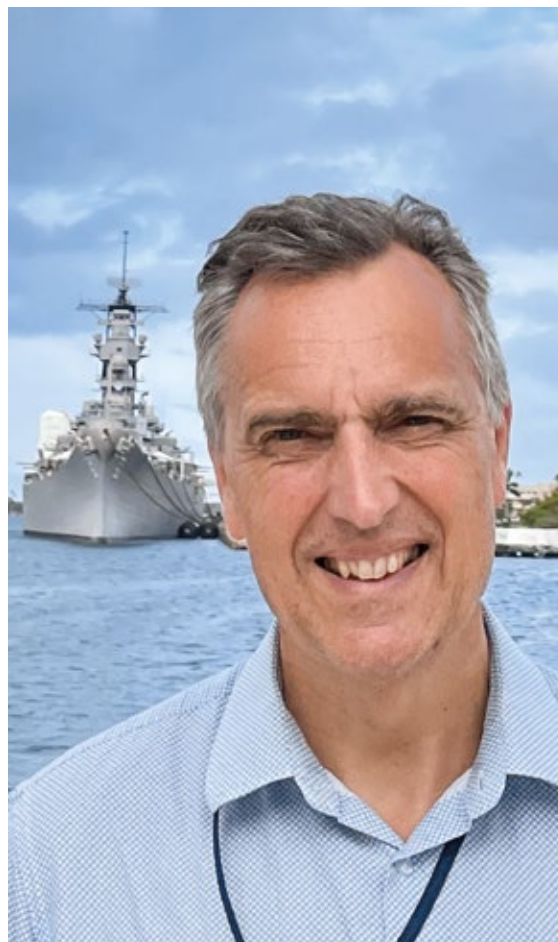
- Det giver travlhed i afdelingen, for selv om selve

– Det betyder noget,
at Danmark prioriterer
en admiral/general
med to stjerner til
posten i Washington.

Det giver mening
i forhold til, hvilke
personer man kan
få kontakt med –
også i et industrielt
perspektiv.

Frank Trojahn

– Vi kom ned i kommandofaciliteter under jorden og så et missil, der har en ladning cirka 30 gange så kraftig som en af de bomber, der blev kastet over Hiroshima og Nagasaki. Det var spændende at tale med de mennesker, der arbejder med det og skal udføre tingene, hvis alt går galt.

Frank Trojahn

arrangementet kun tager en time, indebærer det megen forberedelse, siger forsvarsattachéen.

Så underjordisk atommissil

Attachéstillingen byder på muligheder for besøg på tjenestesteder på topniveau.

- Typisk to gange om året arrangerer Pentagon en rundrejse for gruppen af forsvarsattachéer. Ved disse rejser sættes alle sejl til fra amerikansk side, og vi møder typisk chefer på firestjernet niveau. Vi var eksempelvis på besøg ved U.S. Indo-Pacific Command på Hawaii og fik et indgående indtryk af den militære tankegang i den del af verden, fortæller Frank Trojahn.

Medarbejderne deltager også i rejser ved de enkelte værn, for hans eget vedkommende typisk ved US Army.

- Ved en sådan anledning benytter jeg lejligheden til for eksempel at spørge Hærkommandoen, om de ønsker bestemte oplysninger eller at rejse specifikke emner, hvorpå jeg vil forsøge at fremskaffe dem.

Ved en anden lejlighed kom Trojahn via en netværksforbindelse med i en lille, udvalgt gruppe på en rejse til South Dakota, hvor de så den landbaserede triade af de amerikanske nukleare beredskaber ('Minuteman III').

- Vi kom ned i kommandofaciliteter under jorden og så et missil, der har en ladning cirka 30 gange så kraftig som en af de bomber, der blev kastet over Hiroshima og Nagasaki. Det var spændende at tale med de mennesker, der arbejder med det og skal udføre tingene, hvis alt går galt.

Kina – den store udfordring

Ikke mindst under besøget hos Indo-Pacific Command blev det nærværende, at Kina ses som hovedmodstanderen.

- Landet er den eneste konkurrent, som kan kombinere sin økonomiske, diplomatiske, militære og teknologiske magt med henblik på vedvarende at udfordre det stabile og åbne internationale system, gengiver Frank Trojahn vurderingerne.

- Amerikanerne er nu oppe på at have 100.000 mand i Europa, men jeg tror, at de vil reducere styrkerne igen, når Ukraine-krigen er slut. Rusland er en sten i skoen, men kan ikke sammenlignes med udfordringen fra Kina. USA fortsætter ufortrødent sine FONOPS-operationer for at demonstrere retten til at sejle i internationalt farvand – også i det vestlige Stillehav.

Præsident Joe Bidens administration ventede meget længe med at udgive en National Defense Strategy. Den blev først offentliggjort i oktober – næsten to år efter hans tiltræden.

- Man har ventet, fordi man vil have det sidste med om krigsudviklingen i Ukraine. Forsvarsstrategien bekræfter billedet.

- Rusland betegnes som en 'akut trussel', men kun Kina har evnen til at udfordre USA og den vestlige orden, sammenfatter Frank Trojahn.

- Tre strategier indgår i ét samlet kompleks: forsvarsstrategi, missilforsvar samt nuklear. Der lægges fortsat afgørende vægt på udbygning af USA's alliancer. Inte-

greret afskrækkelse introduceres formelt som centralt omdrejningspunkt.

Vidste besked om russisk angreb

Biden-administrationen har fået kritik for ikke fuldt ud at inddrage NATO-partnerne i koordinationen i forhold til Ukraine. Forsvarsattachéen er ikke enig.

- I forhold til den igangværende krig i Ukraine er vi løbende blevet briefet og har fået del i de amerikanske efterretningsoplysninger.

Forespurgt om, hvor vidt han personligt fik forhånds-briefing om de fortrolige oplysninger i februar om det forestående russiske angreb, svarer Frank Trojahn bekræftende.

- Både ambassadøren og undertegnede blev orienteret i Pentagon, siger han.

Han fremhæver, at USA med våben- og ammunitions-donationer til Ukraine for over 17 milliarder US dollars ligger suverænt i spidsen.

- Man tilpasser sig løbende de ukrainske ønsker for så vidt angår donationer. Tidligere i år blev raketkaster-systemet Himars indsat med succès, men efter den seneste udvikling, hvor man fra russisk side i højere grad indsætter droner mod ukrainske civile mål og infrastruktur, er især forbedringer til luftforsvaret efterspurgt.

Trojahn er for nylig i Pentagon blevet opdateret på de amerikanske myndigheders forventninger til udviklingen hen over vinteren og i det tidlige forår 2023.

- Hver gang der sker en ny udvikling som for eksempel

Frank Trojahn

Født 1963 i Sønderborg.
1983-86: Søværnets Officersskole.
1986: Premierløjtnant – gjorde
derpå i en årrække tjeneste på
minelæggere og minestrygere.
1997-99: Stabskursus ved
Führungsakademie der
Bundeswehr i Hamburg
2002-05: Stedfortrædende
forsvarsattaché ved den danske
ambassade i Berlin.
2005-07: Kommandørkaptajn og
chef for Planlægningsafdelingen,
Forsvarskommandoen.
2007-08: Chef for støtteskibet
'Absalon' – herunder udsendelse
i 2008 til antipirateri-operationer
ved Afrikas Horn.
2009-10: Kommandør og chef for
2. Eskadre.
2013-17: Kontreadmiral og chef for
Søværnets Operative Kommando
(sidste chef), derefter chef for
Marinestaben.
2017-21: Chef for Udviklings-
og Planlægningsstaben,
Forsvarskommandoen.
Fra 2021: Dansk forsvarsattaché i
Washington.

En række højere kurser –
heriblandt Forsvarschefens
Sikkerhedspolitiske Kursus i 2013
og NATO Generals, Flag Officers
and Ambassador's Course i 2014.

Gift med Christina Trojahn, der er
flyttet med til Washington. Parret
har to voksne døtre.

den ukrainske bombing af Krim-broen, genererer det nye spekulationer. Helt overordnet er det forventningen, at krigen vil fortsætte en rum tid endnu, men nok mere stationært hen over vinteren - med mindre bevægelse - end i den seneste tid, siger han.

Satellitter giver 'bang for the buck'

Som altid er Grønland et vigtigt emne for det danske forsvar. Frank Trojahn udtrykker tilfredshed med samarbejdet med repræsentanten på ambassaden i Washington for det grønlandske landsstyre i Nuuk vedrørende alle forhold relateret til forsvar i bred forstand og Grønland.

- Amerikanerne havde sidste år en fregat indenskærs ved Grønland, og skibe fra U.S. Coast Guard øver regelmæssigt med danske skibe underlagt Arktisk Kommando, påpeger han.

Trojahn anser det for givet, at flere ressourcer bliver tildelt det arktiske område i det kommende forsvarsforlig med overvågning som topprioritet. På spørgsmålet om, hvor vidt han primært tænker på ubåde, overfladeskibe eller fly, er svaret nej.

- Der er simpelthen mest bang for the buck i satellitter, siger han og peger på, at regeringens Arktis Kapacitetspakke lægger hovedvægten på satellitovervågning og brug af droner.

Kontreadmiralen er spændt på resultatet.

- Inspektionsskibene af Thetis-klassen skal skiftes ud. Spørgsmålet er, om de nye skibe kommer til at afspejle de ændrede klimatiske forhold og den sikkerhedspolitiske situation, så de får bedre sensor- og våbensystemer og for eksempel udstyr til ubådsbekæmpelse.

Krænkelser i canadisk forsvar

Frank Trojahn besøger Ottawa, Canadas hovedstad, fra tid til anden og holder regelmæssigt video-møder med såvel militære myndigheder som ambassaden.

- Canada er et vigtigt NATO-land som rammenation for Enhanced Forward Presence (eFP) i Letland og stor bidrager til Ukraine. Og så er landet en vigtig samarbejdspartner for os, fordi det er et arktisk land. De har kapaciteter, der er decideret bygget til arktiske forhold.

Han peger også på samarbejdet med North American Aerospace Defense Command (NORAD) - USA's og Canadas overvågningssamarbejde - som vigtigt. Der er derfor planer om at sende en dansk forbindelsesofficer til Canada.

En af Trojahns løbende rapporter fra landet har haft høj aktualitet.

- Seksuelle krænkelser har været et stort emne i det canadiske forsvar i flere år - altså længe inden programmet på TV2. Jeg har meldt hjem om de undersøgelser, der er blevet foretaget, og om de konklusioner, der er blevet draget, oplyser Trojahn.

Motivationspersonen

At forsvarsattachéen i sin tid gik ind i Søværnet, skyldtes en personlig kontakt.

- Min far var direktør for glasfiberafdelingen i Viking Life-Saving Equipment i Esbjerg (tidligere Nordisk Gummibådsfabrik), hvor Søværnet er kunde. Jeg gik i 3G, da jeg fik lejlighed til at hilse på den kommandørkaptajn, der var min fars kontaktperson i det daværende Søværnets Materielkommando, fortæller Frank Trojahn.

- Han spurgte, hvad jeg ville. Jeg svarede, at jeg tænkte på at læse til ingeniør, hvorpå han sagde: 'Du skal da være søofficer!'. Jeg kunne hurtigt se idéen i uddannelsen, især vekselvirkningen mellem teori og lange sejlperioder. Jeg begyndte den 2. august 1982 på Søværnets Grundskole i Auderød-lejren, og det har givet mig mange spændende job gennem 40 år. Og ikke mindst kammeratskaber for livet.

Øvelse med hangarskib

I oktober anløb den danske fregat 'Peter Willemoes' New York for at deltage i en hangarskibsgruppe ved den amerikanske østkyst omkring USA's nyeste hangarskib 'USS Gerald Ford'.

- Fregatten fik mulighed for at præsentere sine sensorer, våben, kommunikationsmuligheder etc. For besætningen var det en vigtig erfaring. Mandskabet fik øvelse i at indgå i beskyttelsen af et hangarskib og de mange kapaciteter, der følger med - en erfaring, de ikke ville have mulighed for at få hjemme, forklarer Frank Trojahn.

- Støtte af skibets anløb var en del af opgaverne. I New York blev der i samarbejde med Naval Team Denmark og en række danske virksomheder gennemført et program ombord, hvor fokus var at gøre opmærksom på danske kompetencer inden for skibsdesign, men også på kommende anskaffelser inden for det maritime område for såvel US Navy som for Søværnet.

En af deltagerne var kontreadmiral Torben Mikkelsen, chefen for det nyetablerede Forsvarets Skibsprogram. Han præsenterede de danske overvejelser om en langsigtet flådeplan. ■

TEL. & FAX 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
D. B. 3001.3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK - 2000 Frederiksberg
Dronning Olgas Vej 9, st.
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAAAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eff. Ap.S.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE
ORDENSBÅND
MINIATUREORDENER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

CHEFER, SE HER

HOD udbyder igen kursus i **samarbejds- og aftaleemner** for medlemmer, der tilhører chefgruppen.

HVIS DU SOM CHEF VIL UNDGÅ FALDGRUBER INDEN FOR HOD'S AFTALEOMRÅDE, SÅ MELD DIG TIL KURSUS, HVOR VI ARBEJDER MED

- **Anvendelse af samarbejdsaftalens** indhold og ånd – hvordan forholder jeg mig som chef til fx informationspligten?
- **Anvendelse af aftalen** om tillidsrepræsentanter i staten. Hvad kan jeg som chef bruge de valgte tillidsrepræsentanter til?
- **Chefens værktøjer** i samspillet med lokale forhandlere. Hvilke oplysninger har jeg til rådighed, og hvilke værktøjer kan jeg bruge for at skabe effekt af de lokale forhandlinger?
- **Karriererådgivning** i lyset af HR-strategierne. Hvor ser vi udfordringerne?
- **Arbejdstidsanvendelse** – hvordan får jeg som chef bedst effekt af arbejdstidsreglerne
- **Løn- og ansættelsesforhold** for officersgruppen generelt og herunder fastsættelse af funktionsvederlag og §5 vederlag for chefgruppen
- **Tjenesterejser, udstationeringer m.v.** Hvordan skal chefen agere på området, hvilke regler gælder?
- **Andre HR-relaterede emner**, herunder krænkelser, sygefravær, arbejdsmiljø, ansættelser og udnævnelser m.m.

**Tilmelding
via
MIT HOD**

Kurset gennemføres i dagene **21.-22. marts 2023** på Hotel Comwell, Kongebrogaarden ved Middelfart, og koster kr. 5.000,- pr. deltager.

UNDERBETALT VED VAGTER PÅ FRIDAGE

I FORBINDELSE MED TILKALDEVAGTER EKSISTERER DER EN AFTALE OM, at man honoreres for ulemperne ved at være på tilkald/stå til rådighed i et døgn. Dette er under forudsætning af, at man i forvejen har præsteret tjeneste på dagen.

Hvis man så bliver beordret til at have tilkaldevagt på en fridag (arbejdsfri dag), så har de faglige organisationer indgået en aftale om dobbelt honorering.

Forsvaret mener efterfølgende, at der ikke er tale om en arbejdsfri dag, når man har registreret tjenesteomlægning – heri har de faglige organisationer og Forsvaret en uenighed – Forsvaret mener samtidig, at dobbelt honorering kun er for tjene-

stemandsansatte og ikke overenskomst-ansatte, på trods af at grundlaget ved indførelsen af overenskomstansættelsen var, at forholdene ved tilkaldevagter skulle ensrettes.

HOD ligger inde med udtalelser fra den tidligere Moderniseringsstyrelse, som bakker op om HOD påstand, at der ved tilkaldevagt på en hvilken som helst type af frihed skal honoreres med dobbelt tilkaldevagttillæg.

Sagen kører fortsat.

Konsulent Steen Gøtsche

OFFICEREN

Nr. 6/2022, 31. årgang

ISSN: 2445-5326
Fagbladet Officeren er udgivet af Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD)
Borupvang 2B, 2. tv
DK-2750 Ballerup
Tlf. +45 3315 0233
Fax: +45 3314 4626
www.hod.dk
Facebook: Hovedorganisationen af Officerer i Danmark

Ansvarshavende redaktør:
Oberstløjtnant Niels Tønning
+45 2237 3966
niels@hod.dk

Redaktør:

Pressechef Vickie Lind
+45 5159 0742
vickie@hod.dk

Grafisk design:

Gregorius DesignThinking

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Ocean Design ApS
Dragstrupvej 12, Dragstrup
3250 Gilleleje
Annoncechef Casper Aistrup
cha@oceanmedia.dk
+45 3154 0300

Annoncepriser:

1/1 side: kr. 9.450
1/2 side: kr. 5.850
1/4 side: kr. 3.500
1/8 side: kr. 2.350
Priserne er inkl. 4 farver.

Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise annoncer, der strider mod bladets tone og ånd.

Deadline for indlæg og annoncer:

Blad nr. 1/2023: 16. januar
Som udkommer: 15. februar

Abonnement: 828,- kr. pr. år.

Redaktion afsluttet den
29. november 2022.

Kontrolleret oplag: 5.122 i perioden
1. juli 2017 – 30. juni 2018

Fagbladet Officeren er via trykkeriet Jørn Thomsen Elbo A/S certificeret efter følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001 kvalitetscertificering, FSC-certificering og SvaneMærket.
Magasinet er trykt på miljørigtigt papir med vegetabiliske farver.

6

– Ukrainerne er gode til at improvisere og få meget ud af tingene, og så har der altså været nogle træningsindsatser, som rent faktisk har vist sig at virke. Det, som amerikanerne, briterne, canadierne og også danskerne har været med til.

Felix Ebbestad,
kommandør

Læs: På den danske ambassade i Kyiv